

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Nagybecskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 66. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hónap ———— 2 .
— Egy szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Hétfő, márc. 22

A nagy kérdőjel.

— március 22.

Magyarországra ma egy nagy kérdőjel nehezedik. Mindenkinnek az ajkán ez a kérdés lebeg:

— Mit hoz a holnap?

Mert a holnap időtlen idők óta nem volt olyan bizonytalan, mint mostanság, amikor két komoly veszedelem fenyegeti az országot egyszerre.

Valósággal Scylla és Charibdis között lebegünk. És a szó szoros értelmében komorrá teszi a helyzetet az a keserű valószínűség, hogy az ország hajója egyszerre juthat mind a két zátonyra. Scylla: a Szerbiával való háboru, amely e pillanatban valószínűbb, mint eddig volt. Charibdis: a bankkérdés, amely nemcsak kormány-, de alkotmányválságot rejt a méhében. És mindez nem hallucináció, nem a felizgatott képzelőtehetség torzszülöttje, hanem leverő, tragikus komolysággal nehezedő valóság.

A szerb kérdést eddig sikerült valahogyan elodáznai s annak folyamán voltak helyzetek, amikor joggal hihettük, hogy az egyre veszedelmesebben kísértő rém: a háboru még sem dulja föl az ország teljes nyugalmát. A következő pillanatban azonban fenekestől fölfordult minden s mi már hallani véltük a harsogó trombitát, a pergő dobot.

Igy változott a helyzet napról-napra, amiből helyesen sejtették sokan, hogy hosszú huzavonának háboru a vége.

Igy állunk Szerbiával.

És csöppet sem vigasztalóbb az a kép, amely idebenn tárul elénk. A függetlenségi és 48-as párt zöme az önálló bank mellett áll s ez a kérdés alkalmas arra, hogy nem csupán kormány-, de valósággal alkotmányválságot idézzon elő

Ime az érem másik oldala. Vigasztalan, sötét az is, mint az első.

Csoda-e hát, ha szorongó érzéssel, szinte palástolhatóan rettegéssel gondolkunk arra:

— Vajjon mit hoz a holnap?

Mert jót egyáltalán nem hozhat. Ha semmit sem hoz, ez az egyetlen türethetőség, ez pedig aligha következik be. Sokkal lehetségesebb a másik vélet, hogy két baj szakad a nemzet nyakára egyszerre, olyan két nyavalya, amelyből untig elég volna egy is.

Ha van a mai helyzetben egyáltalán kecsegtető, az nem lehet más, mint hogy a külső bonyodalmak ideig-óráig utját állják a belső eseményeknek, amelynek így kiforrva, talán más, újabb körülmények között kevésbé veszedelmet rejtő alakban kerülnek felszínre.

Ez a feltevés csupán annak a szalmaszálnak értékével bír, melybe végső kétségbeesésében a fuldokló kapaszkodik.

A legkomolyabb események küszöbén állva, lehetetlen elsősorban nem arra gondolkunk, hogy a bekövetkező veszedelmek között szívós kitartásra, lelkes elhatározásokra, igazán önzetlen munkára van a nemzetnek szüksége. Egyéb erősségünk nincs, nem is lehet, ezekkel azonban talán sikerül ezt a megpróbáltatást is végzetesebb következmények nélkül kiheverünk, mint ahogy lelkesedésünkön a közelmúlt armányosságai megtörttek.

Legyünk hát erősek, bizodalommal elteltek, érezzük át, mint régen annyiszor a pillanat komolyságát, küzdjünk összetartással a fenyegető veszedelem ellen, akkor talán elmulik rólunk, mint annyi más, ez a keserű pohár is.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Velei hölgyek részére minden nap dében gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

A kultur-egyesület nagybecskereki munkásgimnáziuma március havi előadásainak sorrendje a következő: Március 21. 8-9-ig Művészettörténet, 9-10-ig Elektrotechnika.

Március 23. 8-9-ig Művészettörténet, 9-10-ig Gazdasági vegytan.

Március 31. 8-9-ig Művészettörténet, 9-10-ig Elektrotechnika.

Március 26. Megyei áll. vál. ülése.

Március 29. Rendkívüli megyei közgyűlés.

Április 19. Közigazgatási bizottság ülése.

Pro Calabria.

A torontálvármegyei gyűjtés eredménye. — Az olaszországi borzalmas földrengés megrendítette minden ember lelkét s az egész világ vetélkedve sietett a földrengés sújtotta nép segítségére.

Magyarországban is országos gyűjtés indult meg s Torontálvármegye a legelső egyike volt a gyűjtésben. A katasztrófa után néhány nappal Botka Béla főispán elnöklésével már gyűjtőbizottság alakult, amely szervezte a gyűjtést. Szívhez szóló felhívást intézett a vármegye lakosságához, hogy mindenki adakozzon tehetségéhez képest s egyuttal gyűjtőiveket küldött szét az adományok összegyűjtésére.

A lelkes agitációnak meg is lett az eredménye, mert most, hogy a gyűjtő-bizottság a gyűjtést lezárta, közel tízenkét ezer korona adományról számolhat be a bizottság.

A gyűjtésnek ez a fényes eredménye annál jelentősebb, mert nagyuraink, egyes testületeink nagyobb összegű adományait egyenesen az országos gyűjtő-bizottságnak küldötték be, úgy hogy az a gyűjtés, amelyet a vármegyei bizottság végzett,

A „TORONTÁL” tárcája.

Furcsa hiuság.

Miután eleget csevegtek ruhákról s elég hosszan hasonlították össze híres szabóik érdemeit, a két nagyvilági hölgy a szalmaszín selyem boudoirban — mert barna mind a kettő! — hol a teás csészek könnyen gözölögnek a kis kerek asztalon, — a férjök kedveseiről kezdett beszélgetni.

— Én, mondta a kis báróné, nagyon is bele tudok nyugodni, hogy a férjem megcsal. Ez esténként kedves magányt teremt a számomra, a mi nagyon kedvemre van. Legjobb valóban a férjekben az ő távollétök. De különösen jó néven veszem az enyémtől, hogy egy bájos asszonyt választott barátnőjeül.

— Annyi bizonyos, jegyezte meg a fiatal grófné, hogy a férjünk hűsége nagy zavarba juttatna bennünket. Annyi mindenféle dolgunk van! A látogatások, az ebédek, a bálók, a flirtelések sok időnket igénybe veszik. És mint maga, én is annál inkább szeretem, hogy megcsal a férjem, mert választása olyan nőre esett, a kiért éppen nem lehet őt megróni.

— Bármit tegyünk is, mondta a kis báróné, bármilyen egészen más életet éljünk is, mint ők, köztünk és azok közt, kiknek a nevét viseljük, bizonyos szolidaritás áll fenn, melynél fogva meg van nekünk is a magunk része az ő sikereikben

vagy vereségeikben, örömeikben vagy bánataikban; és pirulnánk, nemcsak ő miattok, de saját magunk miatt is, ha méltatlan szerelmeknek adnák át magukat.

— A szerelmet, melylyel kezdetben elhalmoztuk őket, jegyezte meg a grófné, nem vontuk meg teljesen tőlük; amit megtartottak maguknak belőle, összevegyül az ő egyéni szerelmöknek a mennyiségével, melylyel más nők előnyére rendelkezhetnek; és ugyancsak meg lennének alázza, ha belőlünk valami lenne alacsonyitva holmi épen nem ajánlatos szerelmi viszonyokba.

— Hála az égnek, sóhajtott fel a kis báróné, nekem semmi ilyesmitől nem kell tartanom. Az én férjem kedvese magas, majdnem hercegi törzsből nagyon illusztris helyet foglal el a mi világunkban és mindenki tisztelettel ejti ki a nevet, melyet a férjem szerelmesen suttog.

— Én is büszke vagyok, ép úgy, mint maga, vallotta be a grófné, de egészen más okból. Az én férjemnek a kedvese épen nem heregnő! Egy operette-diva, de nagyon híres, ünnepeit, imádott teremtés. Ő érte jönnek ide a császárok Braziliából és a királyiak Angliából.

— Az én férjem kedvesének a szépsége isteni! lelkesült a kis báróné. Magas, halvány, szőke és majdnem áttetsző, valóságos járólakó álom.

— A férjemének a kecsessége pokoli, — tódította a grófné. — Kicsiny, gömbölyded, gödröcskével az arcán, a keblén, a karján, valóságos rózsás husu bábu!

— Az enyémenek az eleganciája páratlan, — mondta a báróné. — Lassu fenséggel húzza maga után hosszú ruháinak a pompáját és királyi homlokon gyulnak ki a gyémántok, melyeket kegyes volt a férjemtől elfogadni.

— Kevés elegancia, de csupa chic! — büszkélkedett a grófné. — Olcsó, csipkés ruhájában, bizarr módon kedves; kurta szoknyája észbontón libeg s nincs férfi, aki el ne vesztené a fejét, ha zafiros gyönyörös harisnyakötőit látja, melyeket a férjemtől kapott.

— És a nő igazán szereti a férjemet, — jegyezte meg a báróné, — miután két év óta özvegy s mégis visszautasította, csakhogy a férjemtől el ne kelljen szakadnia, egy német uralgó fejedelemnek a kezét.

— Az én férjem kedvese is valóban hű hozzá, — folytatta a grófné. — Azt beszélük ugyanis, hogy egy félesztendő óta csak a férjemmel vacsorázgat Voisinnál, vagy a Maison-Dorée szeparéiban.

Igy beszélgetett a két szép nagyvilági hölgy a szalmaszín selyem boudoirban, hol a teás csészek a kis kerek asztalon páratlan bocsátottak. És egészen áthatotta őket a szájalom, — a szájalom, mely megvet és nevet — a fölött a szegény Ruremodené fölött, kinek a férje, mint állítják, egy polgárosszonynak a kedvese, aki nem is szép, meg aztán a fölött a szegény Lurey-Seviné fölött, kinek a férje a kövér Constanceba gabalyodott bele, a varietétől, akinek olyan nagy lába van.
Camille Mauclair.

Tavaszi idény.

NEIZER ÉS GOLDSCHMIDT NAGYBECSKEREK

Nagy raktár kész férfi- és gyermekruhák, felöltők, gallérok és külön nadrágokban.

Ujdonságok: Női és leányka paletók, raglánok, körgallérok és kimenők

281-10.2

minden divatszínben.

Szigoruan szabott árak.

ugyszólván a nép filléreiből gyűlt össze, tehát a gyűjtés a nép jószívének, emberszeretetének fényes megnyilvánulása.

Tegnap délelőtt 11 órakor tartotta a vármegyei gyűjtő-bizottság leszámloló ülését a vármegyei főispáni kistermében Botka Béla főispán elnöklésével, amelyen a bizottság tagjai közül jelen voltak: Jankó Agoston, Steinitzer Géza, Menczer Lipót, Jeszenszky Nándor, dr. Klein Mór, Bánlaky András, Zitkovszky Béla és Somfai János bizottsági titkár.

Miután Botka Béla főispán megnyitotta az ülést, fölkérte Menczer Lipót pénztarost, hogy terjeszse be jelentését a gyűjtés eredményéről.

Menczer Lipót pénztáros bemutatja a számadásokat az összes beérkezett gyűjtőveket s előadja, hogy a vármegyében január elején megindított gyűjtés eredményeképpen a mai napig összesen 11.178 kor. 74 fillér. Ehhez járul Torontál vármegye törvényhatóságának 400 koronás, a torontáli vörös-kereszt egyesületnek 100 koronás adománya, amivel a gyűjtés 11.678 kor. 74 fillérre emelkedik. Ebből levonva a nyomtatványok felhívások, portóköltségét 72 kor. 96 fillért, a gyűjtés tiszta eredménye tizenegyezer hatszázöt korona és 78 fillér.

A bizottság a gyűjtés fényes eredményét örömmel vette tudomásul s a gyűjtési számadások fölülvizsgálásával megbizta Kiss István p. ü. számtanácsost, Jeszenszky Nándor és dr. Klein Mór bizottsági tagokat, akiket egyuttal felhatalmazott, hogy a pénztárosnak a fölmentvényt megadják.

Elhatározta még a bizottság, hogy, miután sok gyűjtőiv nem érkezett be, azokhoz, akiknél gyűjtőivek vannak, megkeresést intéz, hogy a gyűjtőveket üresen is, minél előbb küldjék vissza.

Végül Botka Béla főispán indítványára a bizottság Menczer Lipót pénztárosnak önzetlen lelkes fáradozásáért, továbbá Somfai János biz. titkárnak köszönetét fejezte ki.

Ezzel az ülés véget ért.

— Személyi hírek. Augustin Jenő kereskedelemügyi miniszteri tanácsos ma városunkban tartózkodott és megvizsgálta az államépítészeti hivatalt.

Dr. Soltész István belügyminiszteri titkár városunkban tartózkodik és a belügyminiszterium megbízásából néhány megyebeli anyakönyvi hivatalt vizsgál meg.

— A városi közgyűlés. Nagybecskerek város képviselőtestülete ma délután dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével közgyűlést tartott, amelyről lapunk holnapi számában hozunk részletes tudósítást.

— Kinevezés. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Brazzoro Aladár nagybecskereki pénzügyi számtisztet pénzügyi számellenőrré, eddigi állomáshelyén való meghagyással, végleges minőségben kinevezte.

A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter ifj. Halmos Lajos okl. tanítót a törökbecsei áll. elemi iskolához rendes tanítónak kinevezte.

— A rendkívüli megyei közgyűlés. Említettük, hogy Torontál vármegye törvényhatósága március 29-én d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozatának főbb pontjai a következők:

Alispáni előterjesztés az úgynevezett „Munkács” épületnek muzeummá való átalakítása tárgyában. — Nagyikinda város határozata az olaszországi károsultak segélyezése tárgyában. — Nagybecskerek város határozata a helybeli gör. kel. szerb ovoda segélyezése tárgyában. — Perlaszi határozat járási székhelyi szorgalmazó bizottság megválasztása tárgyában. — A rendes tavaszi közgyűlés napjának kitűzése. — Poroszkay Béla m. főügyész nyugdíjaztatása. — Torontál vármegye közg. bizottságának 1908. II. félévről szóló jelentése. — A munkásházépítési bizottság határozata a munkásházak építése tárgyában. — Nákófalvai határozat a községi takarékpénztár megalakítása tárgyában; stb.

— A szabad liceumból. A Torontál vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület nagybecskereki szabad liceumában tegnap délután dr. Klein Mór főrabbi tartott előadást a társadalomtudományok köréből. Az előadó szólt a társadalomtudományról általánosságban, majd ismertette a tudományt a multban és a jelenben, kifejtette a társadalomtudomány viszonyát az élettanhoz, rámutatott az élettani vétségekre, a társadalomtudomány feladataira, céljaira és eszményeire.

A mély tudással és költői lendülettel tartott előadást a nagyszámú közönség mindvégig nagy figyelemmel hallgatta s végül zajos tapsokkal rótta le elismerését a tudós előadó iránt.

— Március 15. Valkányról írják lapunknak: A szabadság napjának évfordulóját, mint minden évben, az idén is szép ünnepélyvel ülték meg itt. A községi iskolában Major Gyula tanító lelkes ünnepélyt rendezett, amelyen alkalmi szavaltatok és énekszámok voltak; különösen figyelemreméltó volt négy román fiúnak a hazafias szavaltata. Az ünnepi beszédet Major Gyula tanító mondta élénk tetszés mellett. Este a függetlenség magyar olvasóköri társasvácsora volt, amelyet reggelig tartó tánc követteit.

— A hivatalos tavasz. Valóságos, hála Istennek már jó néhány napja benne vagyunk a tavaszban, hivatalosan azonban csak tegnap köszöntött be a tavasz. A nevezetes időpont pedig, amelyre a hosszú tél után már úgy vágyakozott az emberiség, tegnap reggel volt, vagyis tegnap reggel 7 óra 38 perckor kezdődött meg a hivatalos tavasz, amikor a nap a kos jegyében lépett. A tegnapi virradó éjjel volt az úgynevezett tavaszi napéjegyenlőség is, amennyiben a nappal körülbelül az éjszakával egyenlő időtartamu volt. Mostantól kezdve azután egyre hosszabbodnak a nappalok és rövidülnek az éjszakák egészen június végéig, nagy szomorúságára az éjszakai lumpoknak, de nagy gyönyörűségére a világosság híveinek. Most már csak az az óhajunk, hogy a hivatalos tavasz mindvégig valóságos tavasz is legyen.

— Ünnepelt jegyző. Nagyszentmiklósról írják: Ritka ünnepély folyt le a Józsefnap alkalmából a nagyszentmiklósi község egyik hivatalos helyiségében: A városi tisztikar és előjárósági tagok lélekemelő és benső érzelmektől áthatott óvációban részesítették Telléry József érdeműs községi jegyzőt s szeretetük és ragaszkodásuk jeléül megfestették Hermann helybeli festőművész által a jegyzőnek ifjúkori arcképét és nevenapján adták át nagyobb ünnepek között. Délelőtt 9 órakor összegyűlt az egész tisztikar és előjáróság a hivatalos helyiségben és egy hűldötség ment a mit sem sejtő jegyzőért, ki hivatalában nyugodtan végezte teendőit. S amidőn a köztisztviselőket a terembe lépett, lelkes éljennel fogadták, melynek lecsillapulása után Richter Alajos meleg hangú beszéddel üdvözölte és átnyújtotta a képet, amire az ünnepelt jegyző meghatóttan köszönte meg a váratlan óvációt.

— Vége a mozgósítási — híreknek. Újságírói szomorúsággal jelentjük, hogy a mai nappal vége a mozgósítási híreknek. Örömmel jelentenők ezt, ha a tények szerint volna végük, de a hirdató újságnak szomorúság, ha nem referálhat az olvasóközönségnek — kényszerűségből. Mert bár tovább folyik a háborúra való katonai készülődés de ezekről mostantól fogva nem szabad hírt adni. Ezek és ezek, akiket hozzátartozóik utja, sorsa, helyzete érdekelné, az újságokból ezentúl nem tudhatnak semmit, mert mindennemű híradást eltiltott a kormány a következő szigorú rendelettel, amely a hivatalos lap tegnapi számában jelent meg ekképpen:

„A m. kir. miniszteriumnak 1909. évi 875/1909. sz. alatt kelt rendelete, a katonai intézkedések hírlapi közzétételének tilalma tárgyában. Minthogy a katonai intézkedésekről egyes hírlapok olyan cikkeket közöltek, amelyek, amellyel, hogy a lakosságot indokolatlanul nyugtalanítják, a védőerő elhelyezéséről és mozdulatairól is tájékoztatást nyújtanak: a magyar királyi miniszterium a fegyveres erő állásáról, mozdulatairól, erejéről és működéséről, az erődök és erősítvények állapotáról, ugyszintén a fegyverek, hadiszerek és szerelvények mennyiségéről vagy élelmiszerek hollétéről, mennyiségéről és minőségéről, vagy szállításáról szóló hírlapi közléseket ezennel megtiltja. Az így tartalmú közleményeknek sajtó útján való közzétételét az 1878. évi V. t. c. 456. szakasza 5. évi terjedhető államfoghazsai és 4000 frtj terjedhető pénzbüntetéssel sújtja. Ez a tilalom a kormány által nyilvánosságra hozott tudósítások hírlapi közzétételére nem terjed ki. Budapest, 1909. márc. 20. Wekerle s. k.”

A közönség ilyenformán nem kívánhatja tőlünk, bármilyen érdekes és fontos híreket tudunk is, hogy azokról hírt adjunk, mert elvégre egy-egy hírtől öt évi fogság és 8000 korona pénzbüntetés mégis csak sok s annyit még a legedzettebb újságíró sem bír ki. Ebbe azonban bele kell nyugodni. Elvégre, érdekes hír ide, érdekes hír oda, ha az ország biztonsága és érdeke megkívánja, le kell mondanunk nekünk újságírói ambícióinkról, a közönségnek pedig arról, hogy reggeli vagy délutáni kávéja mellé egy pár mozgósítási hírt kapjon.

— A V. H. O. Sz. köréből. A Vidéki Hírlap-írók Országos Szövetsége 1909. évi április 12-én (husvét hétfőjén) délután 3 órakor Budapesten, az Otthon írók és hírlapírók köre helyiségében igazgatói ülést tart, a következő tárgysorozattal: 1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése. 2. Elnöki jelentések. 3. A felvételre jelentkező és kilépő rendes tagok kérvényeinek elintézése. 4. Hátralékos rendes tagok törlése. 5. Segélykérések elintézése. 6. Az 1908. évi zárszámadások bemutatása. (A felügyelő-bizottság javaslataival.) 7. Az 1909. évi közgyűlés helyének és idejének megállapítása. 8. Indítványok.

— Pro Calabria. A szicíliai földrengés károsultjai javára rendezett gyűjtés eredménye márc. hó 4. től márc. hó 18-ig a következők:

Krachtusz Vencel gyűjtése Csávós 3-60, Hönig Péter rk. esperes Császtelek 10-—, Szabados Károly gyűjtése Klári 12-60, Klári község adománya 20-—, Zsigmondfalva gyűjtés 13-—, Klárafalva gyűjtés 3-58, Mihályfi József, áll. isk. ig. gyűjtése Zichfalva 19-50, Karátsenyiliget község adománya 20-—, Zappe János, áll. tanító gyűjtése Partos 5-14, róm. kath. iskola gyűjtése Kanak 9-60, Bótos község adománya 50-—, Nikolics Szvetozár gyűjtése Melenceze 7-—, áll. isk. ig. gyűjtése Oppova 7-—, áll. polg. fia-iskola gyűjtése Nagyszentmiklós 15-—, Horeseni Miklós, Öregfalva adománya 20-—, Wener János gyűjtése Nagytőszeg 5-—, Eisler Mihály Lázárföld 10-—, Lallour Péter Lázárföld 4-—, dr. Schultz József Újszentpéter 45-60, Reitter Oszkár Nagybecskerek 5-—, Eisenstädter cég s Reiner Dávid adománya 50-—, dr. Mangold Samu adománya 5-—, Istvánvölgy község 40-—, gyűjtés 24-—, Györgyháza gyűjtés 47-—, K. Nagyósz község adománya 20-—, gör. kel. szerb hitközség gyűjtése Csene 27-—, Szerbaradác község szegényalapja 20-—, Alibunár gyűjtése 20-—.

(Folytatjuk.)

Cukorbeteg olyannyira makacs székrekedései ellen valóságos specifikum a **Ferenc József** keserűviz. Reggel éhgyomorrra adunk 1 decit felmelegítve.

193(1)3

— Mulatság. Románéskáról írják: Vidám embersereg zajától volt hangos szombaton, f. hó 13-án Románécska község nagyvendéglője, ahol az izraelita hitközség bizottsága — építendő templom javára — Purim-bájját tartotta. A táncestély, különösen pedig a bevétel fényes sikereinek az érdeme azonban inkább Molnár Jánost, a község jegyzőjének köztisztviselőben álló nejét illeti, aki a nemes célra való tekintettel, önelhatározásból, a ügyet a kezébe vette s azt — mint az alanti felülírtetések is bizonyítják — oly magas nívóra emelte, hogy a bizottság nem mulasztotta el ez uton is nemesak szívélyes köszönetét nyilvánítani, hanem a közreműködésért magát örökös hátlára is kötelezi. A mulatságon, amely a késő reggeli órákig tartott, következő felülírtetések folytak be: Göszl Geiza 10 kor., Sálk Gusztáv 4-80 kor., Marberger Mihály 3-80 kor., Molnár János 3-80 kor., Gyukity N. 3-80 kor., dr. Messinger Károly 3-60 kor., özv. Braun Bernátné 3 kor., ifj. Pfanner Ferenc 3 kor., Neu Simon 2-60 kor., Braun Jakab 2-60 kor., ifj. Blecker János 2-40 kor., Schwarz Ferenc 2-40 kor., Kemenes Oszkár 2 kor., Braun Mór 2 kor., Schlesinger Dávid 2 kor., Müller Ottó 2 kor., Gerhold Károly 2 kor., Folkmann Ferenc 2 kor., Kohn Izidor 2 kor., Tillinger Péter 2 kor., Kolleth Sándor 2 kor., Reiner Leopold 2 kor., Pillis Mór 2 kor., Krausz József 2 kor., Herczeg Emil 1-60 kor., Lederer Ármán 1-60 kor., Hollaender Simon 1-60 kor., Kunits Miklós 1-20 kor., König Dávid 1 kor., Niederländer Dávid 1 kor., Kunetz N. 1 kor., Flesch N. 1 kor., Babb Emil 1 kor., Pillis Ferenc 1 kor., Ganzl Samu 1 kor., Greber Izidor 1 kor., Pollák Benjámin 1 kor., Klein József 1 kor., Handler Jakab 1 kor., Kubik Károly 80 fill., Müller Imre 80 fill., Wolf Simon 80 fill., özv. Juráné 80 fill., Schweizer Ádámné 60 fill., Frankl Simon 60 fill., Ganzl Zsigmond 60 fill., Schwarz N. 60 fill., és Hollaender Samuel 60 fill.

...
Vegyenek
 divatos ruhádzeket, Antukat-ernyőt,
 harisnyát, gyermekeknek „labdát“
BENÓ TESTVÉREKNÉL, EZELŐTT KOKITS A. F. A „PILLANGÓHOZ“, NAGYBECSKEREK.
 Alapított 1870. (232-4 2) Telefon 201.

Mü...
 is állan

TÁVIRATOK

A háboru előtt.

A legújabb hírek.

Budapest, március 22. (A „Torontál” ered. táv.) A háborus válságban a mai nap folyamán sem előre, sem hátra nem történt változás. A helyzet ma is olyan feszült és bizonytalan, mint eddig, sőt bizonyos fokban nyugtalanabbak az emberek, mert a kormánynak a sajtóközleményekre való legutóbbi tiltó rendeletét, az utolsó szónak magyarázzák. Ma már semmiféle csapat-szállításról, katonai intézkedésről vagy előkészületről nem történik jelentés az ország szeme elé itt fátyol borult, amelyet csak a külföldi jelentések lebentenek föl egy kissé. A mai hírek egyébként a következők:

Budapest, március 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A magyar államvasutak igazgatósága hivatalosan közlése, hogy a Máv. vonalain március 22-ikétől 25-éig semmiféle teherárut vagy gyorsárut nem vesznek föl.

Budapest, március 22. (A „Torontál” ered. távirata.) Szerbiából ma sem jönnek megnyugtató jelentések. Egy kormányférfi egy román hírlapírónak például kijelentette, hogy Szerbia változatlanul eddigi álláspontján van. Szerajevói jelentés szerint a szerb kormány egyre folytatja a csapatok összpontosítását a boszniai határ felé ugyan csak fegyverzi és szaporítja a kormány a bandákat is. Készen áll a belgrádi pályaudvaron az udvari különvonat is, mely a szerb királyi családot a háboru kitörése esetén rögtön elszállítja.

Más belgrádi jelentés szerint a szerb hadsereg csak védelmi harcra fog folytatni s Krusevác, Kragujevác és Nis körül fog összpontosulni. A szerb haditerv szerint az első csatát Krusevácnál veszi föl a szerb hadsereg, azután Kragujevácnál, majd Nisnél áll ellent, ahová az egész szerb sereg összegyűjtik.

Ami a hatalmak akcióját illeti, arról ma semmi más ujság nem jött, minthogy a békeakció folyik és a diplomaták biznak a sikerben.

Szentpétervári jelentés szerint, ott tegnap minisztertanács volt, amelyen elhatározták, hogy az orosz kormány mindent megtesz a háboru megakadályozására.

Egy mitroviczai jelentés az albánok nyugtalanodásáról ad hírt. Azt jelenti ugyanis, hogy az albánok lázonganak s be akarnak törni Boszniába és Hercegovinába.

Szófiából pedig azt jelenti, hogy Bulgáriába nagyon sok szerb katona átszökött. A szerb katonaszökevények nagy sanyargatásokról és nyomoruságról panaszkodnak, amit már nem bírnak ki.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Budapest, március 22. (A „Torontál” eredeti táv.) A képviselőház egy napi szünet után ma ismét összeült, hogy a hátralevő javaslatokat elintézzék. A munkában azonban nem mehetett messzire, mert még ma

sem tudta elintézni a pozsony-bécsi villamos vasút ügyét, amelynek sok ellenzője van. Az egész mai ülésen csak ezzel foglalkozott a Ház.

Az ülésen Justh Gyula elnökölts a kormány részéről Wekerle Sándor, Zichy Aladár gróf, Jekelfalussy Lajos és Kossuth Ferenc képviselőiben Sztéryni József államtitkár volt jelen.

Az elnöki jelentések és előterjesztések után harmadszori olvasásban megszavazták az állami közszékhely vásárlásáról szóló törvényjavaslatot, majd folytatták a pozsony-bécsi villamos vasút ügyének tárgyalását.

Sziklay Ottó szólalt föl ma először s hosszabb beszédben érvelt a vasút szükségessége mellett.

Utána Kmetty Károly beszélt még hosszabban a vasut ellen, azt hangoztatva, hogy a vasutal Pozsony egészen Bécs érdekkörébe vonatik s ezzel Pozsony Magyarország és a magyar érdekek számára elvész. Kmetty az egész ülést kibeszéli s végül kijelenti, hogy a törvényjavaslatot nem fogadja el.

Wekerle bécsi utja.

Budapest, március 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egész határozottan jelentik, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök vasárnap nem volt Bécsben. Ábrányi Kornél miniszteri tanácsos, a sajtóiroda főnöke járt tegnap Bécsben, ahol a közös hadügyminiszterrel, majd pedig Burián közös pénzügyminiszterrel tárgyalt. Ábrányi még tegnap este visszautazott Bécsből Budapestre.

A közös minisztertanács.

Budapest, március 22. (A „Torontál” ered. táv.) Illetékes helyről jelentik, hogy az a hír, mintha tegnap Bécsben közös minisztertanács lett volna, nem felel meg a valóságnak. Bécsben semmiféle közös miniszteri tanácskozás nem volt s ilyen nincs is tervbe véve.

Nagy bányarobbanás.

Budapest, márc. 22. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Newyorkból jelentik, Eansvilleben (Indiana állam) tegnap az ottani bányában nagy bányarobbanás volt, amelynek 37 bányász áldozatul esett.

Határidő-üzlet.

Budapest, márc. 22. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (április)	28.24
Buza (októberre)	—
Rozs (áprilisra)	23.04
Zab (áprilisra)	18.10
Tengeri (áprilisra)	21.36

Közgazdaság.

□ **Uj bankalapítás.** Tegnap megalakult helyben a „Torontál” agrárbank részvénytársaság 500.000 korona alaptőkével. Az ennek címén kibocsátandó 5000 db 100 kor. névértékű előmutatásra szóló részvényből 3000 már jegyeztetett, 2000 pedig az üzlet fejlődésével fog kibocsáttatni. Az új bank alapítói főcélul a földbérleti szövethozaték szervezését és támogatását, továbbá a gazdasági hitelszövetkezetek által elhatározott közös bevásárlások finanszírozását és értékesítések közvetítését tűzte maga elé és így vármegyénk közgazdasági fejlődését kedvezően fogja előmozdítani, különösen akkor, ha földmivelésügyi

miniszterünknek a birtokpolitikai intézkedésekre vonatkozó törvényjavaslata törvénynyé fog válni. Az új részvénytársaság elnöke Poroszkay Béla m. főügyész, vezérigazgatója Wattay-Pelbárt Endre lett, igazgatósági tagjai Abelsberg Lajos földbirtokos, Daniel Ferenc ny. főszolgabíró, és Marton Andor m. gazd. egyi. titkár lettek. A felügyelő-bizottság elnökének Kiss István pénzügyi tanácsos, tagjainak Friedmann Alfréd kereskedő és Tasnády Endre árvaszéki ülnököt választották meg.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest). heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzügyről.

Budapest, március 18.

A tőzsde irányzata a lefolyt héten a kedvezőtlen külpolitikai hírekre, melyek a közeli háborunak veszedelmére engedtek következtetni, határozottan lanyha volt és az összes forgalomba került értékek lényeges áresökkenést szenvedtek.

A piacra került áru nem csupán a közönség tényleges eladásából eredt, hanem igen nagy mértékben spekulációs kontremine eladások is eszközöltettek és hogy az árhanyságok, dacára ennek nagyobb arányokat nem öltöttek, ez jelöl szolgál azon ténynek, hogy a tőzsde lappangó engagemente-okkal nem igen volt túlterhelve és ennélfogva a tőzsde alapja ezidő szerint egészségesnek mondható.

A forgalom egyes részleteiről külön beszámolni nem érdemes, miután a tőzsde figyelmét kizárólag a külpolitikai helyzet egyes fázisai költötték le és egyéb mozzanatok egyáltalában nem keltettek érdeklődést.

Annak megítélése: vajjon a Szerbiával támadt konfliktus csak háboruval lesz-e elintézhető, vagy pedig sikerül-e még a tizenkettedik órában a békés megoldásra módot találni, e pillanatban csaknem lehetetlen, de ha a logika és észszerűség döntené el a kérdést, úgy a háboru veszedelme elhárítottak volna tekintendő.

Éppen ma, az esti órákban érkezik Párisból azon hír, hogy Franciaország, Anglia és Oroszország, kikhez Németország is csatlakozik, a béke érdekében Belgrádban energikusan közbejárni készülnek, felszólítván Szerbiát, miszerint keresen utat arra, hogy Ausztria-Magyarországgal békés megegyezés létesíthető legyen; a párisi értesítés egyben hozzáfűzi, hogy ezen közös lépés kedvező eredmény kilátásával kecsegtet.

Amennyiben a külpolitikai helyzet ezáltal tisztulást nyerne, úgy a tőzsdén rohamos javulás várható, melyet elősegítenek azon fedezeti vásárlások, melyeket az erősen előrenyomult kontremine eszközölni kénytelen volna.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

	márc. 11.	márc. 18.
4% magyar koronajáradék	91.90	91.35
magyar hitel részvény	734.—	715.75
magyar jelzáloghitelbank-részvény	421.75	402.75
rimamurányi vasmű-részvény	524.25	507.75
salgótarjáni közszékhely részvény	559.—	536.50
Beocsi cementgyár-részvény	624.—	597.—
Danubius hajó és gépgyár részv.	269.—	256.—
budapesti közúti vaspálya-részvény	563.50	551.50
Adria tengerhajózási részvény	393.50	383.—

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Hölgyek és urak

figyelmébe ajánlom a tavaszi idényre érkezett

ujdonságaimat,

amelyek nálam óriási választékban és mesés olcsó árért szerezhetők be.

Saját készítésű férfi- és gyermeköltönyök, felöltők, nadrágok stb.

Különlegességek: Gyermek kosztümökben. Női és leányka felöltők, gallérok ujdonságai a leg-

nagyobb választékban.

Külön mértékosztály, du s szövethatározattal.

FRANK LAJOS NAGYBECSKEREK,

(ezelőtt Kovács Gedeon.)

(250-20.6)

Müncheni „Salvator-sör”

is állandóan csapon van.

kapható ma és minden nap friss csapolás. Ezenkívül a

„Szent István-sör”

MARCOIN JENŐ kaszinó vendéglős.

Árverési hirdetés.

Nagybecskerek r. l. város tanácsának 5504/909. kig. sz. végzése folytán Nagybecskerek város jövedéki pénztár javára Miatov Iván és Lakavcev Mladen ellen 1909. évi január 5-ik napján lefoglalt borokra az árverés elrendeltetvén, annak Nagybecskereken, a volt törvényszéki épületben levő jövedéki hivatal helyiségében leendő megtartására határidőül **f. é. márc. 30-ik napjának d. e. 9 órája** kitűzetik, az 1909. évi 288. t. ü. 5504. kig. sz. alatt feltüntetett alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése:

Miatov Ivántól:

- 1 hordó bor, ürtartalma 58 liter
- 1 " " " 25 "
- 1 " " " 12 "

Lakavcev Mladentől:

- 1 hordó bor, ürtartalma 58.5 liter hordóval együtt.

Ezen árverésre az árverelőket azzal hívom meg, hogy a borok közvetlenül az árverés előtt megvizsgálhatók.

Nagybecskerek, 1909. évi március 22.

Molnár,

vár. közig. végrehajtó.

Hirdetés.

A pancsovai kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a Temes-bégavölgyi vízszabályozó társulatnak Kismargitta község érdekeltsége elleni kártalanítási ügyében a kártalanítási eljárás folyamatba lépésénél s a Kismargitta községében tartandó tárgyalási határnap **f. évi ápril. 7-ik napjának d. e. 9 órájára** kitűzetett és a tárgyalás vezetésére Scholmásky Adolf pancsovai kir. törvényszéki bírót küldtetett ki.

Figyelmeztetnek az érdekeltek, hogy elmaradásuk a kártalanítás felett hozandó határozatot nem gátolja és hogy a távollévők és ismeretlenek részére ügygondnokul dr. Pesztalics József pancsovai ügyvéd neveztetett ki.

Pancsova, 1909. évi március 2.

Olvashatlan aláírás.

Árlejtési hirdetés.

Basahid község elöljárósága a községi képviselőtestületnek 22/1909. kgy. számú határozata értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a községi

jegyzői lak tatarozására

vonatkozó árlejtés **f. évi márc. 25-én d. e. 9 órakor** fog Basahid községbáznál megtartatni és pedig az asztalos munkát előírányszata 563 kor. 40 fillér, a kőmives munkát pedig 254 kor. Az árverési feltételek a jegyzői irodában bármikor megtekinthetők.

Basahid, 1909. évi március 20.

Ajánlok elsőrendű **moharmagokat** legalább 100 kgr. vételénél **mm.-ként 18 kor.-ért** **FRIEDMANN ALFRÉD, Nagybecskerek.**

A Sorger-fele Königsdorf-Albrechtsdorf és Giselenhaini védgát építő és földművelő részvénytársaság. Az 1908. évi zámóleg.

Vagyon.

- 1. A kettőcska Greda 1007 hold 1317 öl földnek 19 évre szóló vízmentes hasznélvezetének értéke 307000 K. — f.
 - 2. Pénzkészlet 1908. évi december hó 31-én 76 . 05 .
 - 3. Pénzkészlet betétekben 28003 . 35 .
- 333079 K. 43 f.

NYERESÉG- ÉS VESZTESÉG-SZÁMLA.

Tartozik.

- 1. Költségszámla 57 K. 46 f.
 - 2. Tiszteletdíjszámla 600 . — .
 - 3. Töltésfentartási tartalék 2855 . 12 .
- 3312 K. 58 f.

Kelt Nagybecskereken, 1909. évi március hó 5-én.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Franz J. L., vezérigazgató.

Menczer Lipót.

Konkoly Imre.

Dr. Pollák Győző.

Megvizsgáltattott és a könyvekkel megegyezőnek találtattott:

Kelt Nagybecskereken, 1909. évi március hó 6-án.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Naszke Károly.

Haldegger Ödön.

Eckstein János.

Tekintetes Közgyűlés! Törvényes kötelességünknek megfelelőleg ellenőriztük az ügykezelést és azt rendben, a mérleget helyesnek és a könyvekkel egybehangzóknak találtuk, minél fogva kérjük az 1908-ik évre az igazgatóságnak és nekünk a felmentvényt megadni.

Kelt Nagybecskereken, 1909. évi március hó 6-án.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Naszke Károly.

Haldegger Ödön.

Eckstein János.

Kedden, folyó hó 23-án, este

a „Rózsa“ kávéházban

NAGY

TOMBOLA-ESTÉLY

Kezdeté 10 órakor.

Ezután hetenként egyszer, minden kedden tombola-estély.

ELSŐRENDÜ CIPŐK NAGY RAKTÁRA

WEINBERGER K.

Nagybecskerek, Hunyadi-fő-utca 23.

Telefon-sz. 237.

A tavaszi idényre ajánlom a n. é. közönségnek ujonnan érkezett nagy raktáramat legjobb minőségű férfi-, női- és gyermekcipőkben. — Mivel csakis a legelőkelőbb gyárakkal tartok fenn összeköttetést, azon keellemes helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíthetem.

Amerikai cipők egyedüli raktára. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. (266-x 4)

Valódi brünni szövöttek

az 1909 évi tavaszi és nyári idényre.

- Egy szelvény 1 szelvény 7 korona
- 3-10 m. hosszú 1 szelvény 10 korona
- teljes férfruhához (kabát, nadrág és mellény) 1 szelvény 12 korona
- 1 szelvény 15 korona
- 1 szelvény 17 korona
- 1 szelvény 18 korona
- elégendő, csak 1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonnához 20 — K.-ért, szintiglye teljősövetet, turistalódent, selyem-kamgarnt stb. stb. gyári áron küld a mint megbizható és szolid cég mindenütt ismert posztó-gyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legelőkelőbb árak. Örökös választás. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljén trissz árban.

HÁZELADÁS!

A Rákóczy-utcában levő 2109. sz.

ház szabad- = kézből eladó.

Közelebbi tudósítás

SCHRÁDER LÁSZLÓ,

prépost, tábori főpápnál szerezhető.

Pályázati hirdetés.

Klári községben (Torontálmege) üresedésbe jött állandó menedékház vezetőnői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Javadalmazás 480 korona évi fizetés, szabad lakás, 6 köbm. tűzifa és dajkátartásra 96 korona.

Felhivatnak pályázni óhajtok, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzam **f. évi április hó 25-ig** nyujtsák be.

Klári, 1909. évi március hó 18-án.

Szabados Károly, elnök.

MÉRLEGKÉPES

KÖNYVELŐ

elvállal olcsó díjazás mellett délutáni és esti órákra könyvelést és irodai munkákat.

Bővebb felvilágosítással e lap kiadóhivatala szolgál.

Az Arpad-utcai 637/15. sz. házban több kisebb és nagyobb

lakás azonnal kiadó.

Tudakozódni e lap kiadóhivatalában lehet.